

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Проректор з науково-педагогічної
роботи та освітньої діяльності**

Тетяна ФЕДІРЧИК

«27» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«ПЕДАГОГІКА З ОСНОВАМИ ПЕДМАЙСТЕРНОСТІ»
обов'язкова

Освітня програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

Спеціальність В 11 Філологія «Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська»

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет іноземних мов
Мова навчання українська

Чернівці - 2025

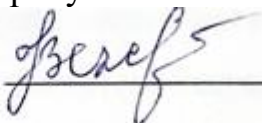
Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка з основами педмайстерності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

Розробник: д.пед.н., проф. Тимчук Л.І.

Викладач: д.пед.н., проф. Тимчук Л.І.

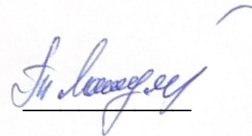
Погоджено з гарантом ОП Олена ГНАТКОВСЬКА

Погоджено методичною радою факультету іноземних мов
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року.

Голова методичної ради факультету Ірина БЕЖЕНАР

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та соціальної роботи.
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року.

Завідувач кафедри
педагогіки та соціальної роботи

Людмила ТИМЧУК

Схвалено

науково-методичною радою Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова науково-методичної ради ЧНУ Тетяна ФЕДІРЧИК

1. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Педагогіка з основами педагогічної майстерності» є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова» (спеціальність В «Філологія», спеціалізація «Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська»).

Курс спрямований на системне опанування студентами фундаментальних педагогічних категорій, закономірностей, методів та прийомів навчання й виховання. Програма передбачає формування у майбутніх фахівців навичок аналізу педагогічної дійсності, проектування ефективних освітніх стратегій та впровадження інноваційних технологій. Особлива увага приділяється становленню професійного мислення, розвитку творчого потенціалу, педагогічної майстерності та комунікативної компетентності, що є підґрунтям для створення інклюзивного та результативного освітнього середовища.

Мета дисципліни – формування системи теоретичних знань і практичних умінь у галузі педагогіки та професійної майстерності; розвиток педагогічного мислення, здатності до проектування освітнього процесу та готовності до ефективної педагогічної взаємодії в умовах сучасної школи.

2. Основними завданнями курсу є:

- теоретичне засвоєння сучасних педагогічних концепцій, теорій та закономірностей організації освітнього процесу;
- формування професійно-педагогічного мислення, здатності до критичного аналізу освітніх явищ та обґрунтованого вибору стратегій навчання;
- опанування методичного інструментарію: сучасних методів, технологій та прийомів викладання, виховання і контролю навчальних досягнень;
- розвиток культури педагогічного спілкування, навичок фахової взаємодії та конструктивного вирішення конфліктних ситуацій у шкільному середовищі;
- вдосконалення педагогічної майстерності через опанування інтерактивних методів навчання, рефлексивних практик та творчих підходів до викладацької діяльності;
- підготовка до роботи в інклюзивному просторі, засвоєння принципів та методів роботи з учнями з особливими освітніми потребами;
- цифровізація педагогічної діяльності: набуття навичок використання цифрових платформ, інструментів дистанційного та змішаного навчання;
- виховання професійної відповідальності, дотримання принципів академічної доброчесності та готовності до безперервного професійного самовдосконалення (L3 – Life Long Learning).

3. Результати навчання.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування у студентів системи загальних і фахових компетентностей, визначених змістом освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова», спеціальності В Філологія, спеціалізації «Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська»:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 13. Здатність до організації освітнього процесу та усвідомлення методів навчання іноземної мови.

Підтвердженням успішності засвоєння студентами змісту дисципліни є такі результати навчання:

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПР 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задачі проблем професійної діяльності.

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР 20. Мати навички в організації навчального процесу, володіти методами навчання іноземної мови.

ПР 21. Критично оцінювати та використовувати різноманітні освітні ресурси та технології, включаючи лінгвістичні та літературознавчі, для власного навчання впродовж життя та сприяння якійсь освіті інших.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	Годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	14	-	16	-	60	-	Залік
Заочна	1	2			4	-	2	-	84	-	

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	С	лаб	інд	с.р.		Л	с	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки												
1.1. Вступ до професії вчителя. Педагогіка як наука про виховання	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
1.2. Система освіти в Україні. Система освіти та виховання у зарубіжних країнах	4	-	2	-	-	2	4	-	-	-	-	4

1.3. Розвиток і соціалізація особистості	4	2	-	-	-	2	4	1	-	-	-	3
1.4. Основи наукових досліджень у педагогіці	8	-	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовий модуль 1	24	4	6	-	-	14	24	2	-	-	-	22
Змістовий модуль 2. Дидактика. Теорія виховання												
2.1. Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти в сучасній школі	4	2	-	-	-	2	4	1	-	-	-	3
2.2. Методи і засоби навчання. Інноваційні педагогічні технології. Гейміфікація в освіті. Діджиталізація навчального процесу. Освітні платформи і цифрові ресурси	9	1	2	-	-	6	9	-	-	-	-	9
2.3. Форми організації навчання. Педагогічний дизайн освітнього процесу. STEM-технологія в освіті. STEAM-уроки.	9	1	2	-	-	6	9	-	-	-	-	9
2.4. Основи педагогічного контролю у закладі середньої освіти. Оцінювання учнів як напрям інституційного аудиту.	4	2	-	-	-	2	4	-	-	-	-	4
2.5. Виховання як цілеспрямована система формування особистості. Структура і зміст процесу виховання	2	2	-	-	-	-	2	1	-	-	-	1
2.6. Методи і форми виховної роботи. Позакласна і позашкільна виховна робота	6		2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовий модуль 2	34	8	6	-	-	20	34	2	-	-	-	32
Змістовий модуль 3. Педагогічна майстерність												
3.1. Сутність педагогічної майстерності й педагогічної культури. Майстерність педагогічного спілкування. Розв'язання педагогічних ситуацій, задач і конфліктів.	7	1	-	-	-	6	7	-	1	-	-	6
3.2. Педагогічна техніка як форма організації поведінки вчителя. Імідж сучасного вчителя. Емоційний інтелект у педагогічній діяльності	8	1	1	-	-	6	8	-	-	-	-	8
3.3. Навчання через досвід. Педагогічний коучинг та менторство. Скрайбінг і візуальне навчання. Розвиток soft skills у майбутніх педагогів. Етика та академічна доброчесність	7	-	1	-	-	6	7	-	1	-	-	6

3.4. Інклюзивна освіта та соціальна компетентність Психологічна підтримка учнів у стресових ситуаціях Робота з дітьми з ООП – інструменти адаптації навчального матеріалу, універсальний дизайн навчання.	10	-	2	-	-	8	10	-	-	-	10	
<i>Разом за змістовий модуль 3</i>	32	2	4	-	-	26	-	3 2	2	-	-	30
Усього годин	90	14	16	-	-	60	-	4	2	-	-	84

3.3. Теми і зміст лекційних занять

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки		
1.1	Вступ до професії вчителя. Педагогіка як наука про виховання	Сутність і особливості педагогічної діяльності. Становлення та розвиток педагогічної професії. Завдання сучасного педагога Нової української школи. Предмет, завдання і основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
1.3	Розвиток і соціалізація особистості	Поняття розвитку і формування особистості. Основні фактори розвитку та формування особистості. Вікова періодизація у педагогіці. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку дітей в різні вікові періоди.
Змістовий модуль 2. Дидактика. Теорія виховання		
2.1	Дидактика – теорія освіти та навчання. Зміст освіти в національній школі	Загальне поняття про дидактику, її предмет, завдання та основні категорії. Функції, закономірності й принципи навчання. Навчальний процес як цілісна система. Компоненти процесу навчання. Структура діяльності вчителя. Психологічні основи діяльності учнів у процесі навчання. Поняття змісту освіти. Фактори, що зумовлюють зміст освіти. Наукові вимоги до формування змісту освіти.
2.2	Методи й засоби навчання	Поняття «метод», «прийом», «засоби» навчання. Підходи до класифікації методів навчання. Класифікація методів навчання, їх характеристика. Інноваційні методи навчання. Проблема вибору методів навчання.
2.3	Форми організації навчання.	Поняття про форми організації навчання. Історичний розвиток форм організації навчання. Особливості класно-урочної системи навчання. Класифікація форм організації навчання. Допоміжні форми навчання. Педагогічний дизайн освітнього процесу. STEM-технологія в освіті. STEAM-уроки.
2.4	Основи педагогічного контролю у школі	Суть та основні функції педагогічного контролю. Види та форми педагогічного контролю. Оцінювання учнів як напрям інституційного аудиту: вимоги, критерії та індикатори вивчення.

2.5	Виховання як цілеспрямована система формування особистості.	Суть процесу виховання, його структура і рушійні сили. Мета й завдання виховання учнів. Основні закономірності та принципи виховання. Поняття методу, прийому, засобу виховання. Класифікація методів виховної роботи. Поняття про організаційні форми виховної роботи, їх класифікація.
Змістовий модуль 3. Педагогічна майстерність		
3.1	Сутність і елементи педагогічної майстерності	Складність педагогічної професії, багатогранність і глибина її змісту, структура педагогічної діяльності. Рефлексивні процеси професійно-педагогічної діяльності, формування первинних навичок ототожнення (ідентифікація з професійними зразками). Основні елементи педагогічної майстерності вчителя. Педагогічна культура як основа формування педагогічної майстерності. Суть педагогічного спілкування та його функції. Стилі педагогічного спілкування. Різновиди конфліктів і умови їх попередження
3.2	Педагогічна техніка - форма організації поведінки вчителя.	Педагогічна техніка. Внутрішня і зовнішня педагогічна техніка. Техніка мовлення . Вербальні і невербальні засоби педагогічної взаємодії. Шляхи оволодіння педагогічною технікою. Взаємозв'язок педагогічної техніки і театрального мистецтва.

3.4. Темі і зміст семінарських/практичних занять

Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки		
1.1	Становлення і розвиток педагогіки	Етапи розвитку зарубіжної педагогіки. Віхи розвитку української освіти й педагогіки. Основні ідеї класиків світової та української педагогічної думки
1.2	Система освіти в Україні Система освіти та виховання у зарубіжних країнах	Поняття системи освіти. Структура системи освіти України. Загальна характеристика загальної середньої освіти. Типи закладів освіти. Поняття порівняльної педагогіки. Розвиток систем освіти в країнах світу (США, Англія, Німеччина, Франція, ін.). Ідеї і механізми єдиного європейського освітнього простору.
1.4	Основи наукових досліджень у педагогіці	Поняття про методологію педагогіки. Методи науково-педагогічного дослідження, їх характеристика. Логіка педагогічного дослідження Практикум з науково-педагогічного дослідження зі спеціальності
Змістовий модуль 2. Дидактика. Теорія виховання		
2.1	Зміст освіти в сучасній школі	Нормативні документи, які регламентують зміст загальної середньої освіти. Державний стандарт загальної середньої освіти. Навчальний план. Модельна і авторська навчальна програма. Навчальний підручник, посібник.
2.2	Методи і засоби навчання. Інноваційні педагогічні технології.	Гейміфікація в освіті. Діджиталізація навчального процесу. Освітні платформи і цифрові ресурси

2.3	Урок як основна форма організації навчання	Типи і структура уроків. Підготовка вчителя до уроку. Аналіз та оцінка ефективності уроку. Дистанційне проведення уроку з використанням інформаційних технологій. STEAM-уроки.
2.4	Оцінювання і оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	Сучасні методи оцінювання і оцінки результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Критерії оцінювання у сучасній школі. Формувальне оцінювання.
2.5	Зміст процесу виховання	Характеристика основних напрямів виховання. Взаємодія школи, сім'ї та громадськості у вихованні дитини
2.6	Позакласна і позашкільна виховна робота	Позашкільні навчально-виховні заклади. Діяльність дитячих та юнацьких організацій в Україні. Особистість і колектив. Виховання учнівського колективу.
Змістовий модуль 3. Діяльність вчителя як складова навчального процесу		
3.1	Майстерність педагогічного спілкування. Розв'язання педагогічних ситуацій, задач і конфліктів	Моделі та бар'єри, стилі педагогічного спілкування. Майстерність організації педагогічного спілкування з дітьми шкільного віку. Розв'язання педагогічних ситуацій як основа формування педмайстерності. Алгоритм аналізу педагогічних ситуацій і рішення педагогічних задач. Стратегія взаємодії як засіб розв'язання педагогічних ситуацій.
3.2	Педагогічна техніка. Імідж сучасного вчителя. Дихання і голос як елементи техніки мовлення.	Зовнішня педагогічна техніка, педагогічний імідж, невербальна комунікація і невербальна поведінка педагога, атракція, міміка, пантоміміка, простір спілкування, конгруентність поведінки, мова зовнішнього вигляду. Усвідомлення механізму фонаційного дихання, голосотворення, розвиток діафрагмально-реберного дихання, гнучкості та діапазону голосу. Формування елементарних навичок професійного спілкування на початку взаємодії, фізіологічне дихання, сила голосу, злитність голосу, тембр, діапазон голосу, висота, резонатор, фоніатрія, гнучкість, темпоритм мовлення.
3.3	Навчання через досвід.	Педагогічний коучинг та менторство. Скрайбінг і візуальне навчання. Розвиток soft skills у майбутніх педагогів. Етика та академічна доброчесність
3.4	Інклюзивна освіта та соціальна компетентність	Психологічна підтримка учнів у стресових ситуаціях Робота з дітьми з ООП – інструменти адаптації навчального матеріалу, універсальний дизайн навчання.

3.5. Самостійна робота

№	Тема завдання	Зміст самостійної роботи	Формат виконання	Кількість балів (максим)
1	Історія зарубіжної педагогіки	Аналіз педагогічної системи або постаті з визначенням її значення для сучасної мовної освіти	Презентація + усний коментар (до 10 слайдів)	12
2	Історія освіти і	Висвітлення внеску освітньої	Презентація	12

	виховання в Україні (зокрема Буковини)	інституції, діяча або явища у розвитку української школи та мовної культури	(до 10 слайдів)	
3	Топ-3 країн світу для навчання філолога	Порівняльний аналіз можливостей вищої освіти, мовного середовища та працевлаштування	Аналітична газетна замітка (1-1,5 с.)	9
4	Теорія поколінь і мотивація до вивчення мови	Характеристика поколінь Z та Alpha і практичні методи мотивації на уроках англійської мови	Реферат (5-7 с.)	12
5	Методи науково-педагогічного дослідження	Розробити та реалізувати міні-дослідження з актуальної проблематики шкільної освіти (наприклад: мотивація до вивчення англійської мови, використання цифрових інструментів навчання, труднощі дистанційного навчання тощо) із застосуванням анкетування в сервісі Google Forms (6-10 запитань різних типів) та подальшою педагогічною інтерпретацією отриманих результатів (не менше 10-15 відповідей (учні, студенти або вчителі)).	письмовий аналітичний звіт	12
			анкета Google Forms (посилання)	9
			діаграми результатів	9
6	Есе за висловом А. Камю	«Школа готує нас до життя в світі, якого не існує»: рефлексія щодо ролі школи у світі змін, цифровізації та компетентностей XXI століття	Есе	9
7	Інтерактивні методи навчання іноземної мови	Опис 3-4 методів із визначенням мети, етапів і результатів	Методичний опис, презентація	9
8	Цифрові платформи для вивчення англійської мови	Розробка методичної пам'ятки з характеристикою функцій і прикладів використання	Інфографіка / пам'ятка	9
9	Формувальне оцінювання в НУШ	Аналіз інструментів формувального оцінювання на уроці англійської мови	Інформаційно-аналітична довідка	9
10	Дитячо-молодіжні організації	Виховний потенціал «Пласту» або іншої організації у формуванні громадянських і мовних компетентностей	Реферат-презентація	12
11	Професійне благополуччя вчителя	Добір і обґрунтування технік профілактики професійного вигорання	Практичні рекомендації, презентація	12
12	Імідж сучасного вчителя англійської мови	Характеристика професійного, комунікативного та цифрового образу педагога XXI ст.	Реферат-презентація	12

13	Аналіз досвіду вчителя-практика	Узагальнення педагогічних практик лауреатів Global Teacher Prize Ukraine або «Вчитель року»	Мультимедійна презентація + коментар	12
14	Інклюзивна освіта та соціальна компетентність учнів	Аналітичне повідомлення з прикладами формування соціальних навичок у змішаному класі	Письмова робота	9
		Психологічна підтримка учнів у стресових ситуаціях: Практичні рекомендації для вчителя англійської мови (алгоритм дій, вправи стабілізації, безпечна комунікація)	Підбір джерела з описом алгоритму дій, прикладом вправ стабілізації, правила безпечної комунікації	6
		Робота з дітьми з ООП: адаптація навчального матеріалу: підбір фрагмента уроку англійської мови з прикладами адаптації змісту, інструкцій і завдань	Приклад фрагмента уроку англійської мови з прикладами адаптації змісту, інструкцій і завдань + коротке пояснення (1–2 стор.)	12
		Універсальний дизайн навчання (UDL) у викладанні англійської мови Міні-проект: створення інклюзивного дидактичного матеріалу (worksheet / презентація / цифрове завдання) з пояснювальною запискою	Аналітичний міні-проект: вивчення та опис прикладу інклюзивного дидактичного матеріалу (worksheet / презентація / цифрове завдання), розробленого вчителем-практиком, з поясненням його відповідності принципам UDL і можливостей використання на уроці (письмовий аналіз 2–3 стор.)	12

4. Методи навчання

В організації освітнього процесу застосовуються

1) *традиційні дидактичні методи і прийоми:*

методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, що розрізняють за різними критеріями:

за джерелом знань: словесні (лекція (традиційна, проблемна, прес-конференція);

семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація (в т.ч. за допомогою цифрових технологій); практичні (вправи, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань);

за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів;

2) *інтерактивні технології навчання:*

- технології корпоративного навчання або співробітництва (навчання в парах, ротаційні групи, робота в малих групах), колективно-групового навчання («велике коло», мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, навчаючи – вчуся, кейс-метод),

- ситуативного моделювання (імітації, рольова гра),

- опрацювання дискусійних питань;

- методи стимулювання творчої активності студентів (стимулювання активності, творчого інтересу; цікаві аналогії; створення ситуацій емоційного переживання; розвивальні ігри; метод відкриття; створення ситуацій з можливістю вибору; запитання на логіку; стимулюючий вплив змісту навчального матеріалу;

- методи творчих ситуацій, задач (розв'язання творчих задач; вирішення навчальних проблем; критичний аналіз прочитаного; дослідницька робота; дискусії; задачі на розробку алгоритму; логічні задачі; на виявлення помилок; на комунікативність; дослідницькі; змагання і вікторини),

- методи проблемного навчання, елементи навчального тренінгу;

- метод проектів (студенти виконують індивідуальні науково-дослідні завдання, результати яких оформляють письмово, візуалізують у презентації Power Point, усно доповідають, організують дискусію).

5. Система контролю та оцінювання

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого перевіряється на практичних, частково – лекційних заняттях, при виконанні самостійної роботи.

Види та форми контролю

Контрольні заходи здійснюються викладачем і включають поточний і підсумковий контроль.

Формами поточного контролю є усне опитування, тестування на платформі MOODLE, письмові роботи (есе, реферат), участь у групових формах роботи; ІНДЗ.

Форма підсумкового контролю - залік.

Засоби оцінювання:

- контрольні роботи;
- термінологічний диктант;
- стандартизовані тести;
- індивідуальні інформаційні довідки;
- реферат, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- практична робота (моделювання фрагментів занять).

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, які виконуються на практичних заняттях, та результатів самостійної роботи студентів) здійснюються за 12-бальною шкалою.

Всі види роботи оцінюються відповідною кількістю балів, залежно від рівня складності завдання:

I рівень – елементарний, упізнавальний – 1-3 бали (тестове завдання, схема, термінологічний диктант, усне бліц-опитування);

II рівень – репродуктивний, відтворювальний – 4-6 балів (усна чи письмова відповідь репродуктивного характеру, письмовий конспект);

III рівень – проблемно-пошуковий, дослідницький – 7-9 балів (обговорення проблемних питань, робота в мікрогрупах, індивідуальні повідомлення, порівняльні таблиці, аналітичні есе);

IV рівень – творчий – 10-12 балів (творча робота, есе, проект, мультипрезентація).

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Розподіл балів, які отримують студенти

У ЧНУ прийнята 100-бальна шкала оцінювання: 60 - поточний контроль + 40- підсумковий.

Відповідно, максимальний числовий показник поточного оцінювання становить **60**.

Так, студент накопичує бали за 1) поточну роботу на семінарських заняттях та 2) виконання самостійної роботи.

Відповіді аспірантів та якість виконаних ними робіт оцінюється за вище описаною 12-бальною шкалою.

Залежно від кількості запропонованих видів робіт, сумарно виводиться максимальна кількість “робочих” балів, яку мали можливість накопичити студенти (**N**).

Далі сумуються «робочі» бали, які отримав студент за виконані ним види робіт (**A**).

Поточна кількість балів виводиться за формулою **A x (60 / N)**

Здобувач вищої освіти має право на участь у неформальній/інформальній освіті.

У межах поточного контролю можуть визнаватися результати неформальної/інформальної освіти за умови наявності у нього сертифікату або освітньої декларації про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу («Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»)

(<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>).

Підсумковий контроль

Передбачає проведення заліку, що здійснюється в усно-письмовій формі (2 - теоретичних питання з переліку контрольних питань (по 12 балів) + 16 тестових завдань (1 бал за правильну відповідь)). Загальна кількість балів за залік – 40.

Підсумкова оцінка за курс виставляється за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	80-89	Добре
C	70-79	Добре
D	60-69	Задовільно

E	50-59	Задовільно
FX	35-49	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90-100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «дуже добре», «добре» – коли студент набрав 70-89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно», «достатньо» – якщо студент набрав 50-69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувасться, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «незадовільно» з можливістю повторного перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів.

F – «незадовільно» з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє.

Контрольні питання для підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Педагогіка з основами педмайстерності»

1. Охарактеризуйте педагогіку як науку про виховання. Розкрийте зміст основних категорій педагогіки. Охарактеризуйте систему педагогічних наук. Прокоментуйте зв'язок педагогіки з іншими науками.

2. Розкрийте поняття розвитку і формування особистості. Розкрийте вплив спадковості та середовища на розвиток і формування особистості.

3. Охарактеризуйте вікові періоди в розвитку людини.

4. Поясніть, в чому полягає сутність соціалізації особистості. Обґрунтуйте роль школи в процесі соціалізації особистості.

5. Розкрийте поняття системи освіти. Дайте загальну характеристику структурним ланкам системи освіти України. Вкажіть їх нормативно-правову базу.

6. Охарактеризуйте загальну середню освіту як обов'язкову складову безперервної освіти. Охарактеризуйте типи закладів середньої освіти. Конкретизуйте зміни, які відбуваються в освіті в контексті реформи НУШ.

7. Охарактеризуйте дидактику як теорію навчання і освіти. Розкрийте предмет і завдання дидактики. Охарактеризуйте її основні категорії.

8. Охарактеризуйте навчальний процес як цілісну систему. Обґрунтуйте функції навчання. Визначте реалізацію функцій навчання при вивченні вашої дисципліни.

9. Розкрийте сутність процесу учіння. Конкретизуйте його етапи. Обґрунтуйте мотиви бажання/небажання підлітків учитися.

10. Охарактеризуйте закономірності й принципи навчання. Обґрунтуйте їх значення у професійній діяльності вчителя.
11. Розкрийте поняття «зміст освіти». Охарактеризуйте нормативні документи, що визначають зміст освіти.
12. Охарактеризуйте різні підходи до визначення змісту освіти. Висловіть власні міркування щодо їх істинності чи хибності.
13. Обґрунтуйте аргументи на користь компетентнісного підходу у навчанні. Поясніть сутність адаптивної компетентності. Наведіть приклади.
14. Охарактеризуйте ключові компоненти Нової української школи. Наведіть аргументи, чому потрібно було змінювати школу.
15. Розкрийте сутність і обґрунтуйте значення Державного стандарту загальної середньої освіти, охарактеризуйте його складові.
16. Поясніть, що таке «типова освітня програма» і «освітня програма закладу середньої освіти».
17. Розкрийте поняття методів навчання та висвітліть підходи до їх класифікації. Дайте загальну характеристику методів навчання.
18. Розкрийте сутність інтерактивних методів навчання. За матеріалами переглянутих відеозаписів уроку наведіть приклади інтерактивних методів навчання на уроках мови і літератури.
19. Розкрийте зміст поняття «засоби навчання». Охарактеризувати засоби навчання у сучасній школі.
20. Розкрийте поняття про форми організації навчання. Охарактеризуйте форми організації навчання. Простежте історичний розвиток організаційних форм навчання.
21. Розкрийте суть класно-урочної форми навчання. Обґрунтуйте, чому урок вважають основною формою організації навчання у школі. Які переваги і недоліки уроку.
22. Розкрийте основні підходи до типології уроків. Який взаємозв'язок між типом і структурою уроку?
23. Поясніть, що передбачає підготовка вчителя до уроку. Охарактеризуйте основні компоненти та позиції уроку, що підлягають аналізу.
24. Охарактеризуйте позаурочні форми організації навчання, які використовуються у сучасній школі.
25. Поясніть, в чому полягає сутність stem-освіти. Розкрийте особливості stem-уроків. Наведіть можливі варіанти їх проведення в межах мовно-літературної освітньої галузі.
26. Розкрийте сутність поняття «педагогічний контроль», охарактеризуйте його складові.
27. Обґрунтуйте основні вимоги до організації педагогічного контролю.
28. Охарактеризуйте основні види, форми і методи педагогічного контролю, розкрийте їх функції.
29. Розкрийте сутність формувального оцінювання. Обґрунтуйте його потенціал і перспективи.
30. Наведіть приклад технік формувального оцінювання. Висловіть міркування щодо доцільності їх використання на уроках мови і літератури.
31. Розкрийте суть процесу виховання, охарактеризуйте його структуру і рушійні сили. Прокоментуйте мету й завдання виховання учнів, визначені в сучасних освітніх документах України. Коротко охарактеризуйте основні напрями виховання.
32. Охарактеризуйте закономірності та принципи виховання.
33. Розкрийте поняття про методи, прийоми та засоби виховання. Склафікуйте методи виховання.
34. Охарактеризуйте основні форми організації виховного процесу. Розкрийте зміст понять «позаурочна» та «позашкільна» виховна робота.
35. Розкрийте роль колективу у вихованні й розвитку особистості школяра. Охарактеризуйте стадії та шляхи формування учнівського колективу. Обґрунтуйте підходи

А.Макаренка та В.Сухомлинського до ролі колективу у розвитку і формуванні особистості дитини.

36. Розкрийте специфіку виховної роботи класного керівника. Проаналізуйте завдання та зміст виховної роботи класного керівника.

37. Охарактеризуйте органи управління освітою, розкрийте їх функції та структуру.

38. Дайте загальну характеристику методичної роботи в школі. Обґрунтуйте значення методичної роботи вчителя в реалізації концепції Нової української школи.

39. Розкрийте сутність понять «педагогічний досвід», «передовий педагогічний досвід», «новаторський педагогічний досвід». Назвіть складові програми вивчення передового педагогічного досвіду.

40. Розкрийте сутність і процедуру сертифікації вчителів.

41. Розкрийте сутність поняття «педагогічна майстерність» та покажіть її місце в історії педагогічної думки. Дайте характеристику основних елементів педагогічної майстерності.

42. Класифікуйте основні вимоги до вчителя та обґрунтуйте, в яких документах вони виражені.

43. Розкрийте сутність педагогічної техніки та обґрунтуйте її значення в діяльності вчителя.

44. Обґрунтуйте значення зовнішньої техніки у роботі вчителя.

45. Поясніть сутність поняття «внутрішня техніка вчителя». Наведіть приклади прийомів і технік володіння психоемоційним станом, які варто застосовувати вчителю

46. Розкрийте сутність поняття «педагогічне спілкування». Які стилі спілкування знаєте? Дайте їм характеристику. Що розумієте під педагогічним тактом?

47. Розкрийте роль активного слухання в педагогічній діяльності вчителя. Що таке рефлексивне та нерефлексивне слухання?

48. Охарактеризуйте уміння вчителя, що передбачають управління поведінкою аудиторії і власною поведінкою. Назвіть основні параметри оцінки якості та ефективності мовленнєвої діяльності вчителя.

49. Розкрийте сутність поняття «переконання» та його значення в педагогічній діяльності вчителя. Обґрунтуйте значення методів навіювання в індивідуальній роботі вчителя з учнями.

50. Обґрунтуйте доцільність проведення конкурсів професійної майстерності вчителів й охарактеризуйте існуючі форми заохочення вчительської праці.

Приклад тестових завдань з навчальної дисципліни «Педагогіка з ОПМ»

Тестові завдання з навчальної дисципліни розміщені в системі електронного навчання

Moodle за посиланням: <https://moodle.chnu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=118571>

Приклади тестових завдань

Із запропонованих варіантів виберіть одну правильну й повну відповідь:

Педагогіка – це	а) наука про підготовку підростаючого покоління до життя б) мистецтво впливу вихователя на вихованця з метою формування його особистості в) наука, яка вивчає закономірності розвитку людини в умовах навчання г) наука, яка вивчає процеси виховання, навчання і розвитку особистості д) наука про виховання як спеціально організовану виховну діяльність
Дидактика	а) наука про підготовку підростаючого покоління до життя б) розділ педагогіки, що вивчає теорію освіти і навчання, виховання у процесі навчання в) наука, яка вивчає закономірності розвитку людини в умовах навчання

	г) наука, яка вивчає процеси виховання, навчання і розвитку особистості д) наука про виховання як спеціально організовану виховну діяльність
Метод стимулювання інтересу до учіння, метод стимулювання обов'язку і відповідальності належать до групи методів	а) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності б) методи стимулювання і мотивації учіння в) методи контролю і самоконтролю у навчанні
Здатність педагога вибрати правильний, адекватний підхід до вихованця, що виявляється в повазі до його особистості, що зміцнює його почуття власної гідності	а) культура поведінки і зовнішнього вигляду вихователя; б) майстерність вихователя; в) педагогічний такт
"Поганий вчитель підносить істину, хороший вчить її знаходити" (А.Дістервег). Маємо на увазі:	а) важливість використання у навчальному процесі частково-пошукового і проблемного методів. б) актуальність освіти в) перспективність освіти
"Учень не посудина, яку необхідно наповнити, а факел, який потрібно запалити" (Паскаль). Маємо на увазі:	а) шляхи стимулювання учня у навчанні б) формування інтересу до знань як способу вдосконалення процесу навчання в) суб'єкт-суб'єктну взаємодію учителя і учня у навчанні
Відомий англійський педагог, обґрунтував систему виховання здорового духу в здоровому тілі	а) Я.А.Коменський б) Дж.Локк в) Й.Г.Песталоцці г) Ф.А.Дістервег
"Усе, що тільки можливо, представляти для сприйняття відчуттями: видиме для сприйняття - зором; те, що можна чути, - слухом, запахи нюхом; те, що належить брати на язик, - смаком; доступне огляду - шляхом огляду... " (Я.А.Коменський). Про який дидактичний принцип йдеться?	а) науковості б) системності і послідовності в) наочності г) доступності
Який принцип навчання і виховання має на увазі С.О.Сухомлинський: "Досвід переконує, якщо в школі, скажімо, шістсот учнів, то це означає, треба шукати шістсот індивідуальних стежок.	а) гуманізації б) етнізації в) природовідповідності г) індивідуалізації

6. Рекомендована література

Навчальна література

1. Аймедов К.В., Бабієнко В.В., Бабієнко В.А., Сторож В.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник. К.: Видавничий Дім "Слово", 2014. 352 с.
2. Бех І. Д. Вибрані наукові праці. Виховання особистості. Том 2. Чернівці, Букрек, 2015. 640с.
3. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посіб. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
4. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 3-тє. Київ : Академвидав, 2009.

5. Галус О. М., Шапошнікова Л. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. 215 с.
6. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.
7. Зайченко І.В. Педагогіка: підруч. 3-тє вид.,перероб. та доп.Київ: Ліра-К,2024.608 с.
8. Інформаційно-аналітичний збірник “Освіта України в умовах воєнного стану”. Київ, 2022. 358 с.
9. Княжева І. А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр). Одеса, Університет Ушинського, 2023.110 с.
10. Ковальчук І. В. Педагогіка: посібник. Чернівці : Рута, 2018. 367с.
11. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник. К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. 440 с.
12. Максименко В.П. Дидактика: курс лекцій. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. 223 с.
13. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Слово, 2015. 630с.
14. Нова українська школа : поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н.М. Київ : ТОВ «Вид-во дім «Плеяди», 2017. 206 с
15. Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія : [моногр.] / за ред.: В.Кремень, Т.Левовицький, В. Огнев'юк, С. Сисоєва. К. : Едельвейс, 2013. 460 с.
16. Пащенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 228с.
17. Педагог у викликах воєнного часу. Збірник статей / Уклад. Л. П. Ходанич. Ужгород: ЗППО, 2022. 131 с.
18. Педагогіка : баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III – IV рівнів акредитації / Кол. авторів; за ред. І. Ф. Прокопенка. Харків : Фоліо, 2015.
19. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. Г. Х. Яворської. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2014. 169 с.
20. Педагогічна майстерність : Хрестоматія : Навч. посіб. / Упоряд. І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К. : Вища шк., 2006. – 606 с. : іл. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/147648/>
21. Педагогічна майстерність : Підручник / [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.]; За ред. І. А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К. : Вища шк., 2004. – 422 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ex.ua/5074950>
22. Педагогічний словник. URL : <http://enc-dic.com/pedagogics>
23. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання : теорія, практика, досвід. К.: АПН, 2002. 135 с.
24. Пономарьова Г.Ф., Семенова М.О. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник. Х. : Ексклюзив. 2014. 424с.
25. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : Підручник / С. О. Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 346 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/147940/>
26. Супрун М. О. Педагогіка: Підручник для духовних і світських закладів освіти. К.: КДА, 2018. 400 с.
27. Управління закладом освіти в умовах карантину : збірник методичних рекомендацій / за ред. В. В. Стойкової. Миколаїв : ОППО, 2020. 40 с.
28. Фізеші О. Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школотознавство: навч. посібник. К. : Кондор, 2013.390 с.
29. Фіцула М. М. Педагогіка. Посібник. К. : Навчальна книга “Богдан”, 2005. 232с.
30. Чепіль М. Порівняльна педагогіка. Київ: Академвидав, 2014. 216 с.

Офіційні нормативні документи

Закон України «Про освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Закон України «Про повну загальну середню освіту»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

Державний стандарт базової середньої освіти. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
 Концепція «Нова українська школа» <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»
<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>

Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база.
<http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/normativnopravova-baza/>

Освітні платформи та курси

Moodle Чернівецького національного університету (курс «Педагогіка з основами педмайстерності») <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1618>

Прометеус (Prometheus) – безкоштовні курси для педагогів. <https://prometheus.org.ua/>

EdEra – матеріали з методики викладання та педагогічної майстерності. <https://ed-era.com/>

Всеосвіта – вебінари та матеріали для вчителів <https://vseosvita.ua/>

Спільноти та блоги педагогів

Global Teacher Prize Ukraine – історії успішних українських педагогів
<https://globalteacherprize.org.ua/>

Facebook-група «Учителі НУШ» <https://www.facebook.com/groups/391892252806055/>

Медіа «Нова українська школа» <https://nus.org.ua/>

Освіта.ua – новини та аналітика у сфері педагогіки <https://osvita.ua/>

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладач і студент) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності.

Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, фальсифікації тощо. У разі порушення студентом академічної доброчесності, робота оцінюється на нижчу оцінку або ж незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» (https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1eobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf), «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chemnivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>).

Політика оцінювання роботи викладача. Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1618>